

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровского (Хорунцини). Ек-
спедиция місцева в Агенції Со-
коловского в пасажи Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попередне застережене. —
Рекламация неопечатані візні
від порта. — Оголошеня ави-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Над-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесени по
15 кр. від стрічки.

Конець осінньої сесії ради державної.

(X) В середу 18. н. ст. грудня скінчили ся осіння сесія ради державної, скликана 17. н. ст. жовтня. По двох отже місяцях роз'їхали ся посли на Різдвяні свята. В порівняно з весняною сесією є добуток осінньої сесії значно менший, бо тоді рада державна довершила протягом недовгого часу великих законодавчих діл, як мало коли перед тим се бувало. Тимчасом в осінній сесії значну часть визначеного часу прогайновано в части непотрібними наглими внесеннями або пустим говоренем, поки аж по рішучій погрозі президента міністрів з 9. грудня не схаменули ся посли і взяли ся до пильної роботи. Показало ся отже наглядно, що й теперішня рада державна має спромогу до роботи, показало ся, що наступив зворот до ліпшого, але се вже був крайній час. Зимова сесія, яка збере ся імовірно коло 20. січня, буде рішаючою що-до дальшого уладження внутрішньо-політичних відносин в Австрії. Сего повинні бути свідомі всі парламентарні сторонництва, а в останніх днях минувшої сесії можна було помітити, що така свідомість починає проявляти ся. Рада державна сама причинила ся до підкопаня поваги парламентаризму, сама спричинила свою неміч супроти правительства, а також забула про свої обовязки супроти держави, які є неминучі і які она конечно повинна сповнити, на що вказав др. Кербер в своїй рішучій промові з 9. грудня.

Ся промова д-ра Кербера мала поки що сей успіх, що рада державна о останніх тижнях справді з великою пильністю взяла ся до хосенної і успішної роботи. Всеж можна з певним вдоволенем глядіти на добуток останніх тижнів. Рада державна приносить селянству на коляду вельми важний закон. По довголітніх обіцянках всеж таки рада державна зробила щось позитивного для хліборобів. Закон про заводи в хліборобські спілки ухвалений посольскою палатою в 3-ім читаню по основній розправі, а доля сего закона, що вже від 10 майже літ появляв ся на дневнім порядку ради державної, є заразом історією сеї колючої дороги, яку мусіло перебувати наше селянство за останній десяток. Хоч як у нас розвинув ся промисл, всеж таки Австрія не перестала бути хліборобскою державою. Але на жаль у нас все лише дбали про двигнене промислу, забуваючи, що не треба лишити без опіки і хліборобів, що, говорячи словами нашого поета, кормлять державу своїми руками. Заморска конкуренция пригноблює наших хліборобів, до того зросли податки і кошти управи, а помочи для хліборобів не було нізвідки. Вправді в Австрії соціально-політичне законодавство зробило певний поступ, навіть значнійший, як в інших державах, однак в хліборобством обходжено ся по мачошиному. Не обезпечено его ані на зверх, ані не пособлювану у внутрі его розвитку. Тим способом

виробили ся між промислом а хліборобством нерівномірні взаємини, замість, щоби дбати рівномірно про обидва чинники, які є підвалиною, що оно є тим консервативним елементом, що обезпечує державу проти всяких заверух, і не зважаю на оклики о поміч.

Тепер зроблено перший крок до поправи хліборобских відносин. Всі стани суспільности, всі заводи є зорганізовані, утворено всюди примусові організації, які показали ся корисними. Лише хліборобів полишено на боці. Особливо у нас в Галичині проявляла ся конечна потреба організації знемоцілих хліборобів. Колиж в раді державній ще міністром гр. Фалькенгайном внесений закон не міг діждати ся полагоди, вніс в галицкім соймі пос. Барвінський начерк закона про хліборобські спілки, однак соймова більшість не бажала організації селян і закон сей відкинула. Ухваленем закона про заводи хліборобські спілки утворено рамці, в котрих краєві сойми будуть могли ухвалити краєві закони яко підвалини до такої організації. Не можна знати, чи теперішній сойм схоче приложити руки до такого закона і чи взагалі буде можливий такий закон, що був би корисний для наших хліборобів, але наколи сеї задачі не сповнив би, мусів би прийняти на себе одвічальність за дальший занепад наших хліборобів.

Причинни до історії сецесії русько-української молодіжи із львівського університету.

(Зібрав Василь Калинин).

(Дальше).

III. Підчас того прийшов богослов Чабан педель з I року, і дає о. д-ру Фіялкові каталог, виготовлений по русько-українськи латинськими буквами. Декан взяв каталог в руки і цілий стрепенув ся. «Co to znaczy? po rusku katalog napisany? A to jeszcze nie bywało, żeby profesorom sporządzać katalogi po rusku» — перервав о. др. Фіялек і іронічним тоном зачав дальше в тім каталозі читати: «Śwjaszczenyk» «Rilnyk» — co to znaczy? — Богослов Чабан поясняв, що то по русько-українськи, але латинськими буквами, — тож о. декан зможе відчитати. На се кинув ся о. Фіялек з визиваючим криком: «Proszę pana! My się nie porozumiemy! Niechaj przyjdzie kto inny; ja pana nie rozumiem!» — і відвернув ся, трясучись із злости. — Богослов Чабан Роман стояв хвилю — здивований такою гречністю о. декана — і виїшов.

Приходить якийсь Поляк. О. др. Фіялек в одній хвилі став чемним і дуже привітно говорив з ним.

IV. За хвилю прийшов до канцелярії деканату о. проф. др. Жуковский, проф. з I року, а з ним двох питомців з I року. Питомці просили о. проф. Жуковского, щоби потвердив реверс на визичене книжки з бібліотеки. — О. др. Жуковский, що не вмів дійсно по руськи читати, слябізус дрібеньке руське письмо і просить богослова Зелінського Івана, щоби ему прочитав і сказав, що то за книжка. — О. др.

Фіялек, що досі при столі писав, нараз заглядає в реверс; а коли побачив, що реверс виповнений по руськи, каже хитро: «księżę doktorze, to w bibliotece przyjmują rewersy, wypełnione po rusku?» На се відповів досадно о. проф. др. Жуковский: «Ja tam nie prowadzę kontroli nad biblioteką; tylko mnie się rozchodzi, czy książka nie zakazana!» — Богослов Зелінський відповів, що читає: «Кістяки Гольбайна», і заявляє, що се невинна книжка белетристична, що єї написав проф. гімн. Масляк. — «A! tak, to na I roku uczą się beletrystyki, a nie dogmatyki!» додав іронічно і злобно о. др. Фіялек. — На се не обізвав ся о. проф. др. Жуковский, лиш підписав реверс.

V. Коли богослов Зелінський відходив з канцелярії деканальної, казав ему о. Фіялек у порядкувати ще родоводи з III року після азбуки; але що б. Зелінський вже не мав часу, то не прийшов того дня.

Коли б. Зелінський прийшов на другий день до канцелярії деканату теологічного, і коли просив о індекси в повисшій цілі, сказав о. др. Фіялек: «dziś nie urzęduję dla stron».

Для 16. падолиста с. р. приходив богослов Зелінський до канцелярії деканату теологічного по індекси і взяв з собою товариша богослова Йосифа Кравчука за свідка, як знов о. др. Фіялек накинесь на него. О. декан сейчас крикнув до Кравчука: «Co panu się jeszcze należy» — і в той спосіб випросив его з канцелярії деканальної, а на б. Зелінського накинув ся ще більше, як коли небудь: «Co to za pedel, co za porządek, indeks «Baluty»*) nie wypełniony dobrze! Ja panu kazałam kiedyś przyjsz tu i dla czego pan nie przyszedł; obowiązkiem pedla jest na każde zawezwanie stawić się. Tu fotografii niema; ten rodowód niedbale napisany i т. д., вишукував о. др. Фіялек всілякі причини до зачіпки.

Сего вже було богословови Зелінському за багато. Він заявив, що він не є ані слугою товаришів, ані послугачем о. декана, щоби мав являти ся на кожде візване. Казав дальше, що его вибрав на педля Ректорат духовного русько-католицького Семинаря, тож ему лиш яко такий підлягає; а що робить — чи то для о. декана, чи для товаришів, то робить лише з чемности, бо він до того не зобовязаний. Після сеї заяви змяк о. др. Фіялек цілковито і просив, щоби б. Зелінський написав ему консигнацію II року.

VI. Для 18. падолиста с. р. заїс богослов Зелінський консигнацію о. д-ру Фіялкові і взяв знов з собою товариша богослова з IV року п. Олександра Павляка за свідка. Та о. декан знов випросив з деканальної канцелярії п. Олександра Павляка в той спосіб, що сказав до него: «sprawa z p. Pawlakiem załatwiona», через що морально присилував его з канцелярії відійти. Робив се о. др. Фіялек нарочно, щоби при розговорі з богословом Зелінським не було свідка — а то длатого, щоби ему міг говорити, що хоче. — Б. Зелінський подає о. д-ру Фіялкові руську консигнацію. О. др. Фіялек дивить ся здивований, зблід зі злости й каже відсапуючи: «Jak to — konsygnacja po rusku? mówięm, że ma być po polsku!» — Богослов Зелінський спитав о. д-ра Фіялка, чи він прийняв до відомости заяву депутації руських богословів з дня 15. падолиста 1901, котра заявила,

*) Імя богослова.

Малий фейлетон.

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

Нетля і Дилик.

(Роман).

II. Поєдинок.

Я глянув через вікно. Перед помешканем Ілії стоять вони оба в цвікрах, про щось пересправляють досить сильно, розкладають руками, в своїх поглядах не можуть погодити ся.

— Борисе! Не ходи по під вікна моєї Ілії! — кричав Улян. — Хоч вечір, та я бачу тебе, бачу добре!

— Твої Ілії? Вона вібито твоя?

— Так мод! Ти сьмієш ся злобно? Не подарую тобі того! Я маю честь!

— А я кулаки!

Чи то вірли крильми бють ся? Чи то хмари чорні туть ся? Покопив ся каламар... ніс розбитий...

кров потоком! А побідником — Улян!

12. >Тебе ту сикують!<

Улянів батько мовив:

— Таки так буде, як кажу!

Ідеш завтра з полудня зі мною. Не хочеш? Пропало хлопче! На перший піврік двійка та і тепер було би так само, скоро не змінимо гімназії!

— Татку! Я лишу ся ту...

— Ого пропало! Я замовив уже стайцію в Перемишлі. Не маєш чого плакати! Там інші люди — а тебе ту сикують!...

13. >Коли ти не брунет!<

— Пожди Іліє! Я задихав ся,

ледве тебе дїгнав! І то... коло твого дому!

— Не треба було і того!

— Маю тобі розповісти багато... я йду... Ти уникаєш мене... верни ся зі мною, бодай кілька кроків!...

— Іду з фортепяну, не піду з тобою, вже вечір, бою ся!...

— Боїш ся, бо вечір? Таж я йду з тобою!

— Та я не бою ся, але я змучена... мене ноги болять... від вчорайшого танцю мене ноги болять...

— То чому ти не була передучора? Я писав тобі! Чому ти не була? Ти може забула? А як не забула, то чому ти не була?

А вона сказала:

— Та то усе було би добре, але ти не брунет!...

14. >Ade meine Liebe!<

Улян підійшов під вікно Ілії і став співати пращальну пісню:

Подай ручку на розстаннє,
Не забудь мене коханнє,
Сьвіт нас розганяє!

Подай ручку та долоню,
Я в далекий сьвіт погоню,
Жалости моя!...

А з вікна виставив ся Ромко, що учив тепер Ілію...

Нема шансів.

(Теодорі Я.).

Пан Геньо залюбив ся в панні Мани. А коли вона грала на фортепяні, то він розплакав ся.

— Чого ви плачете?

— Бо я залюбив ся в вас...

— Бігме?

— Бігме!

— Слово?

— Слово!

— Ну то пишім до себе...

Пан Геньо дістав у Львові двійку і пішов до Перемишля. А тоді прийшов до нього лист від товариша. >Панна Маня зраджує тебе< — було там написано. А пан Геньо сів на колїю і поїхав до Львова.

— Панно Маню, ви зраджуєте мене?

— А ви як гадали? Тамтого року були ви в пятій класі, сего року в пятій класі, на другій рік в пятій класі — і щож то за любов?

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна

Небувала, сензацийна програма!

від 16. до 31. грудня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) 15 медведїв, 4 пси, 1 кінь. Найбільша тресура сьвіта. 2) Дружина Hadji, Mohamed, 6 Арабів в невидимих продукциях. 3) Орлеанська Дївиця, найгарнійший і найбільший образ (триває 15 минут) американського біоскопу. 4) Brothers Ceado, американські гімнастки на рухомій драбині. 5) Орхестра і режисмограф. 6) Lerette зі своїм мраморним псом Бен, плястичні постаті. 7) Maryvan Dyk, американська артистка в стрільню. 8) The two Paulis, шпортовий акт на площі Lawn-Tennis. 9) Les Donvells, інструментальні віртуози. 10) Iza Fanchon, субретка.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєнє. В недїлю і сьвята два представлєня. Що пятницї High-Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна замовляти і набуті в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Жуццижи

з доброю вимовою, що мають охоту до подорожи, найдуть постійне ЗАНЯТЄ.

Письменні офєрти під >Платне занятє< Львів, poste restante.

Ц. к. концєсіонованє!

Бюро подорожи і експедиційне

Софії Бєсєдецької

ОСЬВЄНЦІМ, ДВОРЕЦЬ

продає

окружні білєти велїзничї, корабельні карти I-шої і II-ої класї, та межипокладовї карти для виселєнцїв до Америки.

12-12

— Проспєкти даром і оплатно. —

Е ЗБІТЕКА

в Neustift коло Оломунца.

Виріб мозайки в шкї, св. Гроби, олтар Божого Тїла і гроби а Лорд відзначив Папа Лев XIII. Признанї католицко-богословської академії в Петербурї, німецької місїї в Царгородї. Ілюстрованї цїнники franco. Доставка під гваранцією.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всьякі

папєри цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшїм курсї деннім не числячи ніякої провїзїї.

В КАНАДУ

як і до всїх других заморських земель переправляє

НАЙДЕШЕВШЕ
повсюди знакома фірма:

B. KARLSBERG
HAMBURG, Brandstwiete 36.

Поки хто шифкарту куцїть, нехай зрїонає мої цїни з цїнами агентїв корабельних.

1—10

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЄШКА:

Драма на селі

цїна 70 сот.

і того самого автора:

НАГУЛА

цїна 30 сот.

оповіданя з житя Словінцїв в перекладї І. Кузїва

нехай як найкорше замовить сї двї книжочки в Науц. Товар. ім. Шенченка, ул. Чарнецкого 26, або в Ставропільській Книгарни ул. Руска у Львові.